

INCZE ÁRPÁD

A természeti környezet állapota a Székelyföldön

A hozzám eljuttatott megtisztelő felkérésben megjelölt témán és címen nem változtattam, pedig felmerült bennem a kérdés: hogyan szólhatnék a Székelyföld környezeti állapotáról egy olyan konferencián amelynek egyik célja a régió meghatározása? Hogy lehet egy olyan régió környezeti állapotát jellemezni, amely még meg sincs határozva, határai nincsenek megvonva? Ilyen körülmények között megtörténhet, hogy az előadók más-más térségre terjesztik ki figyelmüket, nem azonos területen – ha tesszük régióban – vizsgálják meg a javasolt témát.

Bizonytalanságomon hamar felülkerekedve, úgy gondoltam, nem tévedek, ha a hagyományos szóhasználatban *székely* jelzővel illetett megyékben próbálom meg bemutatni a környezet állapotát. Igen ám, de újból elbizonytalanodtam, mivel tapasztalatom szerint a Maros megyei magyarok jó része csak a jellegzetes dialektusban beszélő, magamfajta háromszéki, csíki vagy udvarhelyszéki magyart tekinti székelynek. Az egykori marosszéki, de főleg a marosvásárhelyi, kevésbé iskolázott székelyekből kezd kiveszni az együvé tartozás tudata. Néha mosollyal kísért, felsőbbrendűséggel emlegetnek bennünket, egykori nemzetársukat, vállveregetve jegyezvén meg, hogy milyen bükkfajjúk vagyunk.

Szükségese nek láttam elmondani a fentieket, egy környezetvédelmi előadás bevezetőjéhez alig illően, mert magam is úgy gondolom, a Székelyföld fogalma 2000. évi meghatározása, újrafogalmazása, térbeni elhatárolása, de főleg a köztudatban történő elterjesztése igenis időszerű feladat.

A fentieket figyelembe véve, a természeti környezet állapotát (pontosabban a környezet állapotát) a történelmi Székelyföldet csaknem egészében magában foglaló Maros, Hargita és Kovászna megyékben vizsgáltam meg. Az aranyosszékiek lakta területek adatok hiányában kimaradtak.

A környezet állapotával kapcsolatos megállapításaim következtetéseim elsősorban Maros megyei tapasztalatokra, megfigyelésekre és mérésekre alapszanak, de igyekeztem a másik két megye szakhatóságai által szolgáltatott adatokat is felhasználni és mellékelni, pedig egy 20 perces előadásban megfogalmazható általános érvényű megállapítások, következtetések megvonásához egy megye esetének tanulmányozása is elégséges lenne, mivel központosított gazdálkodás körülményei közt a *környezetre gyakorolt hatás* az egyes régiókban hasonló módon jelentkezett és jelentkezik még ma is, de a keletkezett *ártalmak és károk* elhárítására is hasonlóan kell törekedni.

A régióval kapcsolatos földrajzi adatokra nem térek ki, mivel úgy gondolom, ezt megteszik más előadások keretében sokkal alaposabban és részletesebben, mások.

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

Csupán a környezeti ráhatás méreteit meghatározó adatokat szeretnénk távirati stílusban felsorakoztatni:

- a három megye területe összesen 17 011 km², amiből Maros megye 6696 km²-t, Hargita 6610 km²-t, míg Kovászna 3705 km²-t foglal el;
- a népesség számát tekintve is hasonló a sorrend. Az 1992-es népszámlálás a következő adatokat rögzítette: Maros megye 607 298 lakos, Hargita 347 637 lakos, Kovászna 233 256 lakos, összesen 1 188 191 lakos;
- környezetvédelmi szempontból talán fontosabb mutató a népsűrűség, ami ugyancsak Maros megyében a legnagyobb 90,7 lakos/km², őt követi Kovászna megye 63 lakos/km²-rel, míg Hargita megyében csak 52,6 személy él egy km²-en;
- a környezetre ható vagy károsító gazdasági tevékenységek szempontjából is Maros megye van az élen. *A földgázkitermelés*, bár nem jár a többi ásványi anyag kitermeléséhez kapcsolódó környezeti ártalmakkal, hatása azonban az egész megye területén tapasztalható. *A villamos- és hőenergia-termelés a megyében meglehetősen környezetkímélő módon történik, hiszen mind a hőerőművek, mind a lakossági hőközpontok, de maga a lakosság is a világ legtisztább földgázát égeti. A hőerőművek okozta hőszennyezés nem elhanyagolható jelenség. Szilárd és folyékony tüzelőanyag használata sehol sem számottevő.* A Maros megyei *ipari tevékenységből* származó környezetvédelmi gondok a vegyiparhoz kapcsolódnak. A marosvásárhelyi vegyipari kombinát, akárcsak a dicsőszentmártoni vegyipari vállalatok léte és tevékenysége, súlyos környezeti gondot okoz. Nem elhanyagolható a városi településeken működő fémipari üzemek környezeti ráhatása sem, akárcsak a faipari üzemeké. A megye két cukorgyára a répafeldolgozás szezonjában jelentős emisszió forrásként szerepel. A környezeti hatást mérséklő berendezésekkel nem felszerelt, kisebb-nagyobb ipari egységeknek se szeri se száma.

A '90-es évektől kezdve a *mezőgazdasági tevékenység* környezeti ártalma jelentősen csökkent, az iparszerű termelés háttérbe szorulása, visszatérés a hagyományos gazdálkodáshoz, a műtrágya, valamint a vegyszerek gondosabb tárolása, felhasználása révén. A pontszerű szennyezőforrások diffúzzá váltak, ami sajnos nem csökkentette arányosan a környezeti ártalmakat. Az elhanyagolt talajjavítási és talajvédelmi munkálatok sem fejtik ki jótékony hatásukat.

A '90-es évek után talán a *települések* környezeti ártalmai növekedtek az előző periódushoz viszonyítva. A jóléti társadalom előnyeire törekedve, a települések zömében a közüzemi olló nyitott maradt, néhol egyre nyitottabbá vált, a rohamosan növekvő hulladékkal nem tudnak mit kezdeni a helyhatóságok.

Információim szerint a másik két megye is hasonló gondokkal küszködik, talán csak a tevékenységek természetében és az emissziók mennyiségében és minőségében tapasztalható némi különbség.

Hargita megyében elsősorban az *érckitermelő-ipar* (Balánbánya, Lövéte), valamint az Olt és Maros mentén működő *kőfejtők* környezeti hatása jelentős, de a *fémfeldolgozó üzemek* (Szentegyházasszalu, Székelykeresztúr, Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, Székelyudvarhely) emissziói is okoz(hat)nak gondot. A *faipari* üzemek csaknem minden jelentős településen jelen vannak, környezeti hatásukkal számolni kell. A *mezőgazdasággal* kapcsolatos környezeti gondok nem sokban különböznek a Maros megyeiektől, bár az iparszerű állattenyésztés itt nem öltött olyan méretet, mint a nyugati szomszédjánál. A burgonyatermesztéshez kötődő növényvédelmi szerek széles-

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

körü használatára számtalan veszélyt rejtget. A települések közművesítettége itt sem jobb, mint a másik két megyében.

Kovácsna megyében a *szénkitermelés* környezeti ártalmai a legszembeötlőbbek, ezt különösen a Baróti-medencében (Vargyas, Felsőrákos, Barót, Bodos) és Sepsikőröspatakon tapasztalhatjuk, de az Olt menti *kőbányák* környezeti ártalmait sem lehet elrejteni. A városokban (Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely) folyó *ipari tevékenység* mellett a még működő *iparszerű állattartó telepek* emissziói számottevőek. A települések kommunális ellátottsága itt sem jobb, mint a másik két megyénél. A gondok hasonlóak, megoldásukra is hasonló módon kell törekedni.

Bár a *környezetet mint az élő szervezetet körülvevő fizikai, kémiai és biológiai körülmények összességét* kell vizsgálni, a könnyebb kezelhetőség érdekében magunk is az egyes összetevők állapotáról szólunk.

1) A levegő minősége

1.1. A légszennyezés bekövetkezését és a szennyezettség mértékét két alapvető tényező határozza meg, a szennyezést elősegítő, kihangsúlyozó meteorológiai állapot, azaz a *légköri stabilitás és a légköri emisszió*:

– a *stabil légállapot*, amelyben a légrétegek függőleges átkeveredése gyenge, és ezért könnyen hőmérsékleti inverzió alakul ki, rendkívüli módon kedvez a légszennyezés bekövetkeztének, de más meteorológiai jelenségek is e nemkívánatos állapothoz vezethetnek: szélcsendes periódus, leszálló légtömegek, nagy nedvességtartalom, köd. Földrajzi fekvésükből adódóan (zárt hegyközi medencék, dombokkal körülvett árterek) a székelyföldi városok zömében a szennyezést elősegítő légköri állapotok könnyen kialakulhatnak.

– a *légköri emisszió*. A Székelyföld emissziós forrásai természetes és antropogén jellegűek. Az emissziós források európai igényű felleltározása a mai napig nem készült el egyik megyében sem, holott az Európai Környezeti Ügynökség kézikönyvében szereplő mind a *11 emissziós forrás* jelen van és *hat a Székelyföld területén*, amelyek a következők:

- energetikai és ipari célból történő tüzelőanyag-égetés;
- nem ipari célú tüzelőanyag-égetés;
- a feldolgozóipar égető-berendezései;
- különböző termelési folyamatok emissziói (kezdve a petrokémiától a feldolgozásig);
- a fosszilis tüzelő- és üzemanyagok kitermelése és feldolgozása;
- festékek és oldószerek használata;
- közúti közlekedés és szállítás;
- egyéb szállítóeszközök és járművek;
- hulladékgazdálkodás;
- mező- és erdőgazdálkodás (növénytermesztés, tarlóégetés, állattenyésztés stb.);
- természetes eredetű emissziók.

1.2. Levegőminőségi, azaz *immissziós* méréseket mindhárom megyében alig 10 éve végeznek rendszeresen a Környezetvédelmi Felügyelőségek. Az immissziómérő hálózatok adatait a mellékletek tartalmazzák. Az eredmények részletes értékelése helyett néhány általános észrevételre szorítkozunk:

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

- az immissziómérő hálózat távról sem tökéletes egyik megyében sem. A mérő-állomások szükségességének megállapítása empirikus módon történt, elhelyezé-
sükről a kényszerűség körülményei döntöttek, műszerezettségük nagyon ala-
acsony fokú;
- antropogén hatásoktól mentes levegő még a lakatlan hegyvidéken sincs. Ezt jel-
zik a háttérszennyezést mérő állomások és a légköri diszperziós számítások;
- legszennyezettebb levegő a városi települések fölött vagy környezetében van.
Ebből a szempontból *Marosvásárhelyen a legrosszabb* a helyzet, de a többi vá-
ros sem dicsekedhet levegője minőségével, főleg ami a porszennyezést illeti
(lásd a mellékletet);
- a gáznemű szennyezőanyagok közül az NH_3 és NO_x *okoz gondot*, különösen Ma-
rosvásárhelyen. Az SO_x gázok immissziója nagyságrenddel elmarad a határér-
téktől mindhárom megye területén; a közhiedelemmel ellentétben savas eső
nem észleltek az utóbbi periódusban.

2) Vízminőség

A jelenlegi törvények értelmében a vízgazdálkodási tevékenység az Országos Vízügyi Társaság, valamint a vízgyűjtő területek szintjén szervezett vízügyi igazgatóságok hatáskörébe tartozik. A környezetvédelmi hivatalok feladata a vízhasználat *víz-
ügyi engedélyezésére* és a többi tevékenység, köztük a *vízgazdálkodás környezetvédelmi
engedélyezésére és felügyelésére* terjed ki. A környezetvédelmi hivatalok monitoring-
rendszere által begyűjtött, tárolt és hasznosított vízminőségi adatok főleg a vízügyi
igazgatóságoktól származnak, de a hivatalok végeznek saját (szakértői) vizsgálatokat
is és feldolgozzák a vízhasználók adatait.

A vízminőségmérő-hálózatok adatait és eredményeit a mellékelt táblázatok tartal-
mazzák, amelyekből kitűnik, hogy a Maros és az Olt vízgyűjtőiben elhelyezkedő há-
rom megye felszíni vizeinek minőségét, a vízhozamméréssel párhuzamosan, 33 méré-
si helyen (ellenőrző szelvényekben) követik.

Az eredmények részletes kielemezését mellőzve, most csak néhány általános megál-
lapításra szorítkozunk:

- a vízminőségi megfigyelések sokkal régebbi múltra tekintenek vissza, mint a le-
vegő minőségével kapcsolatosak;
- a különböző forrásokból származó adatok értékelése nehézkes, mivel azok sta-
tisztikailag ritkán képeznek homogén adatsort;
- a vízminőségi osztályok megállapítása a vízfelhasználók céljaira való alkalmas-
ság függvényében történik, a vízminőségi normák alapján (STAS 4706-88). Ez
a szabvány sajnos nem teszi lehetővé a vízminőségi osztály egyértelmű megha-
tározását, mivel nem határozza meg a vizsgálandó vízminőségi jellemzők szá-
mát, ami alapján dönthetnénk az osztályozásról;
- a mellékletből kitűnik, hogy ha csak egyetlenegy jellemző alapján döntenénk,
akkor a régiókban alig találunk I. osztályba sorolható felszíni vízfolyást. Még
az emberi tevékenységtől alig érintett hegyvidéken sem, mivel azok természetes
forrásokból szennyeződnek: Zn, Fe;
- a mellékletből azonban jól kitűnik, melyek azok az ellenőrzőszelvények, ame-
lyek fölött jelentős szennyvízbeömlés található.

A felszín alatti vizek minőségét követő monitoring-tevékenység sajnos elmarad a
felszíni vizekétől, igaz, hogy jelentőségük a felhasznált vízmennyiség szempontjából

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

nem számottevő. A falusi népesség jó része azonban még ma is a sekély mélységű, nagyon gyakran *elmitrátosodott* vagy más szennyezőanyagoktól károsított vízadó rétegekből fedezi ivó- és háztartási vízszükségletét. A mélységi vizek, főleg az Erdélyi-medence területére eső részeken mennyiségi, de elsősorban minőségi okokból nem bírnak gazdasági jelentőséggel.

A vízszennyező tevékenységek, az általuk kibocsátott szennyvizek mennyisége és minősége a szakhatóságok számára mára már többnyire ismert adatok. Megfogalmazzák a szennyezés mérsékléséhez szükséges anyagi és technikai kívánalmakat is. A szükséges pénzalapok biztosítására talán a regionális fejlesztés nyújtana megnyugtató megoldást.

3) A talajok minőségével

és azok védelmével, tér- és időhiányában nem foglalkozunk, de a környezetvédelemnek e fontos területét konferencián bemutatandó több előadás tárgyalja.

4) Az élővilág védelmével

a környezetvédelemnek e fontos területével, valamint a

5) Tájvédelemmel

legtöbb országban külön intézmény foglalkozik a *természetvédelem* keretén belül, el-
térően a hazai gyakorlattól, ahol ez a tevékenység a környezetvédelem egyik tevé-
kenységi területeként van megjelölve.

6) A települések

környezeti ártalmainak egyetlen vetületére, nevezetesen a *hulladékgazdálkodás* né-
hány hiányosságára szeretnénk utalni. Talán nem tévedünk, ha kijelentjük, hogy a
környezetvédelem területén tapasztalható *lemaradásunk a hulladékgazdálkodás terü-
letén a legnagyobb*. Bár legtöbbször a vízre gondoltak, de a közelmúlt katasztrofális fo-
lyószennyezései is ezzel a tevékenységgel kapcsolatosak.

Folyékony vagy képlékeny hulladéktározók a Székelyföldön is találhatóak. Infor-
máció hiányában csak utalhatok a *Hargita* megyei ércművelések hulladéktárolóira,
vagy a *Kovácsna* megyei szénbányászat meddőhányóira. *Maros* megyében a Vásárhe-
lyi vegyi kombinát 30 ha területén tárol veszélyes hulladékot egy viszonylag jól ki-
képzett, de csak részben szigetelt medencében. Megítélésem szerint csak katasztrofá-
lis földrengés esetén okozhatna katasztrofális környezeti ártalmat.

Nem ennyire megnyugtató a dicsőszentmártoni vegyipari egységek tározóinak
helyzete. Ezek állapota állandó veszélyt jelent a Kis-Küküllő és a Dicső alatti települések
számára, bár ez a veszély nem tekinthető közvetlennek. Információim szerint a kommunális
hulladékgazdálkodás mindhárom megyében kezdetleges módon történik. A kezdetleges
jelző érvényes úgy a szemét gyűjtésére, időleges tárolására, szállítására, mint pedig ártal-
matlanítására. Az ártalmatlanítás egyedüli használt eljárása lenne a *rendezett lerakás*. A
feltételes módot azért használtam, mert a jelenlegi gyakorlat ritkán nevezhető rendezett-
nek, ellenőrizettnak. Az elfogadható hulladékgazdálkodás meghonosítása a Székelyföld-
ön a jövő feladata, megoldását talán a 2000. évi Konferencia is elősegíti.

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

**Levegőminőség-mérő hálózat
(1999-ben begyűjtött minták száma)**

Me- gye	Sor- szám	Település	Utca – házszám	Levegő- minta	Ülepedő porminta	Csapa- dék
K O V Á S Z N A	1	Barót	Víz u.	365	12	
	2		Kossuth L. u.	–	0	
	3		Meteo-állomás	–	–	1
	4	Bodzaforduló	Bratosin	–	12	
	5		Meteo-állomás	–	–	1
	6	Kézdivásárhely	Fenyő u. 26	365	12	
	7		Kanta u. 26	–	0	
	8		Fehér Márton	–	0	
	9		Meteo-állomás	–	–	1
	10	Kovászna	Székelyek u.	–	12	
	11	Sepsiszentgyörgy	G. G. Bălan u. 10	365	12	
	12		Lázár Mihály u. 7	0	0	
	13		Paius David u.	–	0	
	14		Fűzfa u. 17	–	0	
	15		Fülemüle u. 18	–	0	
	16		Meteo-állomás	–	–	1
M A R O S	1	Marosvásárhely	Hídvég u. 10	1486+365	12	
	2		Köteles Sámuel u. 33	335	12	
	3		Arad u.	365	–	
	4		Dózsa György u.	51	–	
	5		Gát u.	–	12	
	6		Meteo-állomás	–	12	1
	7	Dicsőszentmárton	Distrigaz Nord	0	0	1
	8	Magyarsáros		–	–	1
	9	Fintaháza		–	–	1

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

LEVEGŐMINŐSÉG-MÉRŐ HÁLÓZAT

(1999-ben begyűjtött minták száma)

Megye	Sorszám	Település	Utca – házszám	Levegő-minta	Ülepedő porminta	Csapadék
H A R G I T A	1		Hargita u. 84	360	–	
	2		G. Coşbuc u. 43	365	–	
	3		Búza u. 9	–	12	
	4	Csikszereda	G. Coşbuc u. 37	–	11	
	5		Olt u. 10	–	12	
	6		Nagy Imre u. 93	–	12	
	7	Gyergyószentmiklós	Márton Áron u. 13		–	
	8		Szabadság tér 23	365	12	
	9		Libertätii 5	–	4	
	10	Székelyudvarhely	Ipari negyed	346	12	
	11		Bethlen u. 94	–	12	
	12	Székelykeresztúr	Békási u. 112	–	12	
	13		Szabadság u. 59	–	12	
	14	Maroshévíz	Ştefan cel Mare u. 82	–	12	
	15	Vasláb	Főutca 21	–	12	
	16	Kilyénfalva	Kőbánya	–	6	
	17	Ditró	Hosszú u. 56	–	12	
	18	Borszék	Dózsa György u. 32	–	12	
	19	Szentegyhászfalu	Strand u. 78	–	12	
	20	Balánbánya	1918. December 1.	–	12	
	21	Madéfalva	Főutca 25	–	12	
	22	Gyergyószentmiklós	Bálcescu u. 87	–	11	
	23	Csikszereda	Meteo-állomás	–	–	1
	24	Gyergyóalfalu	Meteo-állomás	–	–	1
	25	Székelyudvarhely	Meteo-állomás	–	–	1
	26	Maroshévíz	Meteo-állomás	–	–	1
		Összesen		5133	320	12

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

LEVEGŐMINŐSÉG-MÉRŐ HÁLÓZAT ADATAI 1999-ben – átlagos (á) és maximális (m) immisszió – I. GÁZIMISSZIÓ

Megye	Település	Utca –házszám	Levegőminőségi jellemzők							
			NH ₃		NO _x		SO _x		LEBEGŐ POR	
			mg/m ³		mg/m ³		mg/m ³		mg/m ³	
			H.É: 0,1		H.É: 0,04		H.É: 0,06		H. É: 0,075	
			á	m	á	m	á	m	á	m
HR	Csíkszereda	Hargita 48	0,02	0,08	0,01	0,03	0,00	0,01	0,077	0,335
		G. Coşbuc 43	0,02	0,11	0,01	0,03	0,00	0,01	0,096	0,480
	Gyergyószentmiklós	Márton Áron 13	0,02	0,08	0,01	0,05	0,00	0,04	0,114	0,541
CV	Székelyudvarhely	Szabadság 5	0,01	0,05					0,088	0,354
	Barót	Központ					0,00	0,00		
	Bodzaforduló	Fenyő 26					0,00	0,00		
	Kézdivásárhely						0,00	0,02		
	Sepsiszentgyörgy	G. G. Bălan 10					0,00	0,08	0,030	0,104
MS	Marosvásárhely	Hídvég 10	0,02	0,10	0,02	0,27	0,00	0,01	0,120	0,347
		Köteles Sámuel 33	0,02	0,10	0,02	0,08	0,00	0,01		
		Arad	0,03	0,11	0,02	0,06	0,00	0,05		
		Dózsa György	0,05	0,10	0,03	0,07	0,00	0,00		

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

LEVEGŐMINŐSÉG-MÉRŐ HÁLÓZAT ADATAI 1999-BEN

átlagos (á) és maximális (m) immisszió – I. Ülepedő por H.É: 17 g/m²/hónap

Megye	Település	Utca - házszám	g/m ² /hó	nap
			á	m
H A R G I T A	Csikszereda	Búza 9	11,4	23,2
		Olt 10	3,8	9,6
		Nagy Imre 93	13,3	42,0
		G. Coşbuc 37	14,7	28,6
	Gyergyószentmiklós	Bălcescu 87	6,8	14,7
		Központ	24,6	47,6
	Székelyudvarhely	Bethlen 94	19,9	39,2
		Ipari negyed	4,8	7,8
	Székelykeresztúr	Békási 112	25,4	196,5
		Szabadság 59	11,3	27,9
	Maroshévíz	Ştefan cel Mare	7,3	11,6
	Vasláb	Fő utca 21	11,4	17,0
	Kilyénfalva	Kőbánya	32,8	54,0
	Ditró	Hosszú u. 56	8,8	19,2
	Borszék	Dózsa György 32	6,8	35,4
	Szentegyházásfalva	Strand u. 78	28,1	102,8
	Balánbánya	1918. December 1.	6,9	29,4
Madéfalva	Fő utca 25	4,5	10,7	
Székelyudvarhely	Gát u.	17,1	29,3	
K O V Á S Z N A	Barót		7,3	32,8
	Bodzaforduló		6,5	11,3
	Kézdivásárhely		4,3	14,5
	Kovászna		5,3	9,7
	Sepsiszentgyörgy		7,6	30,1
M A R O S	Marosvásárhely	Hídvég 10	11,3	18,9
		Köteles Sámuel 33	6,8	9,0
		Gát u. 26	14,9	20,0
		Meteo-állomás	5,3	7,2

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

VÍZMINŐSÉGMÉRŐ HÁLÓZAT (az 1999-ben megállapított minőségi osztályok)

Folyó	L km	S km ²	Mintavételi szelvény	Minták száma	Minőségi osztályt meghatározó jellemzők (minőségi osztály)	Minőségi osztály
1	2	3	4	5	6	7
Maros	18	207	Gyergyóújfalu	12	KOI (II); Zn(D)	II
	69	1331	Galócás	4	Fe(II)	I
	88	1728	Gödemesterháza	12	KOI(III); Fenol (II); Zn(D)	III
	124	2526	Marosvécs	4		I
Görgény	10	29	Laposnya	4	Zn(D)	I
	44	500	Görgényoroszfalu	4	Zn(D)	I
Maros	154	3790	Marossárpatak	12	KOI(II)	II
	188	4298	Nyárádtő	12	KOI(II); NH/(II); NO ₂ (II);NO ₃ (II)	II
Nyárád	20	97	Nyárádremete	6		I
	80	578	Nyárádtő	12		I
Maros	210	5189	Maroscsapó	12	KOI(II); NH ₄ ⁺ (II); NO ₂ (II)	II
Komlód	54	526	Maroslekence	4	össz.só(D)? SO ₄ ²⁻ (D); P(D)	D
Mezőség-patak	50	640	Eckentelep	4	össz.só(D)? SO ₄ ²⁻ (D);	D
Maros	260	6720	Maroskece	12	KOI(II);NH ₄ ⁺ (II);NO ₃ (II);Fenol(II)	III
Nagy-Küküllő	29	441	Zetelaka	12		I

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

Folyó	L km	S km ²	Mintavételi szelvény	Minták száma	Minőségi osztályt meghatározó jellemzők (minőségi osztály)	Minőségi osztály
Nagy-Küküllő	73	897	Székelykeresztúr	12	KOI(II); Fenol(II); Zn(D)	II
	96	1226	Héjjasfalva	12	KOI(II); Fenol(II); Zn(D)	II
Kis-Küküllő	30	500	Sóvárad	12	Cl-(II); Fenol (II)	II
	78	956	Balavásár	12	Fenol(II); Zn(D)	II
	131	1491	Dicsőszentmárton fölött	12	Fenol(II);	II
	142	1550	Maroskirályfalva	12	KOI(III); Cr(D)	D

VÍZMINŐSÉGMÉRŐ HÁLÓZAT (az 1999-ben megállapított minőségi osztályok)

Folyó	L km	S km ²	Mintavételi szelvény	Minták száma	Minőségi osztályt meghatározó jellemzők (minőségi osztály)	Minőségi osztály
1	2	3	4	5	6	7
Olt	14	77	Balánbánya		Fe(II); Zn(D)	II
	23	181	Csikszenttamás		Fe(D); Cu(D); Zn(D)	II
	59	903	Csikszentkirály		NH ₄ ⁺ (II); Pb(D); Zn(D)	II
	91	1435	Mikóújfalu		Fe(II); Mn(II); Zn(D)	II
Feketeügy	27	267	Kézdisárfalva			I
	78	2320	Kökös			I
Olt	149	4293	Árapatak			II
Nagy-Homoród	11	18	Homoródfürdő		Fe(II)	I
	32	~ 160	Homoródszentpál		Fe(II)	I
Kis-Homoród	6	12	Kápolnásfalu			I
	30	~ 140	Lövete		NH ₄ ⁺ (II); Fenol(II); Fe(D)	D